ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Климася Івана Івановича «Клініко-експериментальне обґрунтування застосування препарату «Ветмікодерм» у комплексному лікуванні собак, хворих на поверхневу піодермію», що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 21 Ветеринарна медицина за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина

Актуальність теми дисертації. У структурі дерматологічної патології дрібних домашніх тварин значне місце займають бактеріальні ураження шкіри, зокрема поверхнева піодермія, яка є однією з найпоширеніших причин звернення власників собак до ветеринарних клінік. Це захворювання характеризується ураженням епідермісу та верхніх шарів фолікулярного апарату, що супроводжується еритемою, пулами, пустулами, алопецією, свербежем і вторинною пігментацією. Основними етіологічними чинниками є *Staphylococcus pseudintermedius*, *Staphylococcus aureus*, а також умовно-патогенні мікроорганізми, здатні колонізувати шкіру за умови порушення її бар'єрної та імунної функцій.

Шкіра є периферійним імунним органом, що забезпечує захист організму завдяки функціонуванню Skin Immune System (SIS), яка включає клітини Лангерганса, тучні клітини, макрофаги, дермальні дендритні клітини, епідермальні лімфоцити та ендотеліальні структури. Ці компоненти координують вроджену та адаптивну імунну відповідь, продукують цитокіни, хемокіни та антимікробні пептиди, що забезпечують колонізаційну резистентність та контроль над мікробіотою шкіри. Порушення SIS, зниження продукції дефензинів, дисбаланс мікробіому та пошкодження рогового шару епідермісу внаслідок само індукованих травм створюють умови для бактеріальної інвазії та розвитку піодермії.

Арсенал ветеринарних фармакологічних засобів для лікування шкірних хвороб у тварин досить великий. Насамперед, у лікуванні поверхневої піодермії важливе значення має застосування антимікробних препаратів, здатних не лише пригнічувати патогенну мікрофлору, а й відновлювати бар'єрну функцію шкіри, зменшувати запалення та свербіж. У зв'язку з ростом антибіотикорезистентності, особливо серед коагулазопозитивних стафілококів, актуальним є пошук альтернативних засобів місцевої терапії з антисептичними, протизапальними та репаративними властивостями.

Препарат «Ветмікодерм» – новітній, мало вивчений комплексний засіб для місцевого застосування, що містить антимікробні та протигрибкові компоненти, а також речовини, які сприяють регенерації шкіри. Його потенціал у лікуванні поверхневої піодермії потребує наукового обґрунтування, зокрема вивчення клінічної ефективності, впливу на мікробіоценоз шкіри, динаміку запального процесу й показники репарації.

У зв'язку з цим, актуальним є проведення клініко-експериментального дослідження ефективності препарату «Ветмікодерм» за комплексного лікування собак, хворих на поверхневу піодермію, з оцінкою його впливу на перебіг патологічного процесу, мікробіологічні показники та морфофункціональний стан шкіри.

Зв'язок теми дисертації з науковими програмами, планами, темами університету та кафедри. Дисертаційна робота виконана відповідно до теми науково-дослідної роботи кафедри хірургії та акушерства Полтавського державного аграрного університету «Вивчення патогенезу та розробка патогенетичних методів терапії запальних процесів при хірургічних хворобах тварин» (номер державної реєстрації 0117U004721).

Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів. Автором самостійно проведено аналіз першоджерел наукової літератури з напряму досліджень. Виконано клінічні та лабораторні дослідження. Отримані результати статистично оброблені та узагальнені. Сформульовано висновки та практичні пропозиції виробництву. Вибір теми та напрямів досліджень дисертаційної роботи проведено спільно з науковим керівником. Окремі експериментальні дослідження дисертантом проведені спільно з науковцями, які є співавторами публікацій, що включені до списку робіт, виконаних за темою дисертації.

Обсяг і структура роботи та її методичний рівень. Основний зміст дисертаційної роботи викладено на 114 сторінках комп'ютерного тексту і включає: вступ, огляд літератури і вибір напрямів досліджень, загальну методику та основні методи досліджень, результати досліджень, аналіз та узагальнення результатів досліджень, висновки, пропозиції виробництву, список використаних джерел, 7 додатків. Робота ілюстрована 22 таблицями та 16 рисунками. Список літератури містить 197 джерела, у тому числі – 172 латиницею

Огляд літератури написаний автором логічно і послідовно. Зазначимо, що результати експериментів та висновки багатьох дослідників, що вивчали ці питання, ґрунтовно проаналізовані й лаконічно викладені. В кінці цього розділу автор надав висновки. Отже, огляд літератури викладений на достатньому науковому та методичному рівнях. Знання проблеми є важливою підставою того, що структура роботи, методичні підходи, експерименти і їх подальший аналіз взаємопов'язані та цілком обґрунтовані.

Дотримуючись методичної й логічної послідовності, дисертант розробив схеми проведення експериментальних досліджень «in vitro» та хворих на піодермію собаках. У цьому розділі описано основні методики досліджень, які є як сучасними, так і класичними. Це дало можливість автору отримати об'єктивний науковий матеріал. Проведено наступні дослідження: статистичні, клінічні, цитологічні, методи загального аналізу крові (кількість еритроцитів, лейкоцитів, гемоглобін, середній вміст гемоглобіну в одному еритроциті, швидкість осідання еритроцитів, лейкограма), методи біохімічного аналізу крові (загальний білок, альбумін, глобуліни, альбумін-глобуліновий коефіцієнт, аланін амінотрансфераза, лужна фосфатаза, загальний білірубін, креатинін, сечовина, співвідношення сечовина/креатинін,

креатинкіназа, амілаза, холестерол, кальцій, фосфор), мікробіологічні (ідентифікація мікрофлори, визначення її чутливості до антибіотиків та субстанцій), що сприяє глибокому розкриттю основних положень дисертації і свідчить про продуману концепцію роботи.

Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертації, не викликає сумніву. Обґрунтованість експериментальних даних підтверджується використанням сучасних методів досліджень, достатньою кількістю виконаних експериментів. Матеріали та методи досліджень, що використані здобувачем для вирішення поставлених завдань, відповідають меті роботи і дають можливість одержати обґрунтовані дані. Результати досліджень опрацьовані статистично, зведені у таблиці, узагальнені та детально опрацьовані.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації та її вірогідність підтверджується:

– високим методичним рівнем поставлених експериментів, логічністю та послідовністю виконання серій досліджень;

– достатньою для одержання вірогідних даних кількістю тварин, які були залучені до експериментів;

– математичною обробкою одержаних результатів, що дало можливість встановити їх вірогідність.

Отже, на основі вищенаведеного, робимо висновок, що ступінь достовірності й обґрунтованості отриманих результатів та запропонованих автором висновків і практичних рекомендацій, які випливають з результатів досліджень, є достатньо високим.

Ступінь новизни основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру. Отримано нові дані щодо поширення піодермії собак у м. Полтава, встановлено залежність клінічного прояву від вікових, породних ознак та сезону року.

Встановлено, що клінічний перебіг поверхневої піодермії у собак супроводжується системними метаболічними порушеннями, зокрема змінами білкового, ферментного, азотистого та мінерального обміну. Такі зміни були більш вираженими за гострої форми піодермії.

Встановлено, що мікробне забруднення уражених ділянок шкіри утворювали асоціації анаеробно-аеробних мікроорганізмів, переважно *Escherichia coli*, *Staphylococcus epidermidis*, *Streptococcus pyogenes* та гриби *Malassezia pachydermatis* та *Candida crusei*.

Вперше в Україні в експериментальній моделі «in vitro» вивчено протимікробну й протигрибкову активність субстанції 4-((5-(децилтіо)-4-метил-4Н-1,2,4-триазол-3-іл)морфоліну.

Вперше проведені комплексні дослідження з визначення клінічної ефективності препарату «Ветмікодерм» за лікування собак, хворих на поверхневу піодермію. Його ефективність підтверджена об`єктивними критеріями оцінки клінічного стану, результатів гематологічних, біохімічних, мікробіологічних досліджень.

Практичне значення результатів дослідження. Отримані результати розширюють та поглиблюють існуючі дані щодо клінічного перебігу й патогенезу поверхневої піодермії у собак, методів диференційної діагностики та патогенетично обґрунтованих методів лікування собак, хворих на поверхневу піодермію.

Матеріали дисертаційної роботи увійшли до методичних рекомендацій «Піодермія у собак: способи лікування та профілактики», затверджених нарадою Головного управлінням Держпродспоживслужби в Полтавській області (протокол № 7 від 10.07.2025 р.).

Результати експериментальних досліджень використовуються в науково-дослідній роботі та навчальному процесі на факультетах ветеринарної медицини закладів вищої освіти України: Полтавському державному аграрному університеті; Національному університеті біоресурсів і природокористування України; Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С .З. Ґжицького; Дніпровському державному аграрно-економічному університеті; фармацевтичному факультеті Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою дисертації. За темою дисертаційної роботи опубліковано 9 наукових праць, у тому числі: 4 статті у фахових наукових виданнях України категорії Б (2 із них – одноосібно), 4 тези доповідей на наукових, науково-практичних конференціях, 1 методичні рекомендації.

Список праць, опубліковані за темою дисертації:

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

Публікації у фахових виданнях України категорії Б

1. Киричко Б., **Климась І.,** Парченко В. Особливості синтезу і визначення протимікробної активності 4-((5-(децилтіо)-4-метил-4Н-1,2,4-триазол-3-іл)морфоліну. *Аграрний вісник Причорномор`я.* 2024. № 110. С. 143–148. https://doi.org/10.37000/abbsl.2024.110.22 *(Здобувач провів дослідження з визначення протимікробної і протигрибкової активності субстанції та підготував статтю до публікації).*

2. **Киричко Б.**, Климась І. Видовий і кількісний склад мікрофлори за лікування поверхневої піодермії у собак. *Аграрний вісник Причорномор`я.* 2025. № 114. С. 36–46. https://doi.org/10.37000/abbsl.2025.114.04 *(Здобувач провів визначення видового і кількісного складу мікрофлори за лікування поверхневої піодермії у собак та підготував статтю до публікації).*

3. Климась І. І. Поширення піодермій у собак у місті Полтава. *Scientific Progress & Innovations.* 2025. № 28 (2). С. 255–260. https://doi.org/10.31210/spi2025.28.02.40

4. Климась І. І. Ефективність препарату «Ветмікодерм» за лікування собак, хворих на поверхневу піодермію. *Ветеринарна біотехнологія*. 2025. Вип. 47. https://doi.org/10.31073/vet_biotech47-06

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

5. Киричко Б. П., **Климась І. І.** Клінічна ефективність препарату «Ветмікодерм» за лікування поверхневої піодермії у собак. *Матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу ПДАУ (17–18 травня 2023, м. Полтава).* Полтава: РВВ ПДАУ, 2023. С. 149–151. *(Здобувач провів лікування хворих на поверхневу піодермію собак, зробив інтерпретацію клінічних даних та підготував тези до публікації).*

6. Киричко Б. П., **Климась І. І.** Поширення хвороб шкіри у собак у м. Полтава. *Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин. Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 65-річчю з дня народження професора П. І. Локеса (19–20 жовтня 2023, м. Полтава).* Полтава, 2023. С. 60–61. *(Здобувач вивчив поширення піодермії собак в умовах Полтавського міського відділу Полтавської обласної державної лікарні ветеринарної медицини та підготував тези до публікації).*

7. Киричко Б. П., **Климась І. І.**, Шепель К. Ю. Лікування собак, хворих на піодермію, з використанням препарату «Ветмікодерм»: клінічна ефективність, механізм дії та практичні рекомендації. *Актуальні питання ветеринарної патології. Матеріали Міжнародної конференції, приуроченої 105-річчю факультету ветеринарної медицини та 85-річчю доктора ветеринарних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка НААН України Анатолія Йосиповича Мазуркевича (02–03 жовтня 2025, м. Київ).* Київ, 2025. С. 37–38. *(Здобувач провів лікування хворих на поверхневу піодермію собак, зробив інтерпретацію клінічних даних та підготував тези до публікації).*

8. Киричко Б. П., **Климась І. І.,** Шепель К. Ю. Піодермія у собак: застосування препарату «Ветмікодерм» у комплексному лікуванні. *Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин. Матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (22–23 жовтня 2025, м. Полтава).* Полтава, 2025. С. 57–59. *(Здобувач провів лікування хворих на поверхневу піодермію собак з використанням препарату «Ветмікодерм» та підготував тези до публікації).*

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

9. Климась І. І. Піодермія у собак: способи лікування та профілактики. Методичні рекомендації. Полтава : ПДАУ, 2025. 17 с.

Відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційних досліджень. Експериментальна частина роботи проводилась з урахуванням «Загальних етичних принципів експериментів на тваринах», схвалених на Національному конгресі з біоетики (Київ, 2001) із дотриманням міжнародних вимог Європейської конвенції «Про захист хребетних тварин, що

використовуються для дослідних та інших наукових цілей» (Страсбург, 1986) (протокол № 18 від 05.06.2025 р.).

Дотримання принципів академічної доброчесності. У представленій дисертаційній роботі не виявлено академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Дисертація є завершеною науковою роботою, а одержані результати, мають наукове і практичне значення для фахівців з ветеринарної медицини та суміжних спеціальностей.

Висновок

Дисертаційна робота Климася Івана Івановича на тему: «Клініко-експериментальне обґрунтування застосування препарату «Ветмікодерм» у комплексному лікуванні собак, хворих на поверхневу піодермію» оформлена згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та МОН України від 31.05.2019 № 759 (зі змінам і доповненнями), є завершеною науково-дослідною роботою, яка за актуальністю обраної теми, науковою новизною, теоретичним та практичним значенням отриманих результатів, рівнем і обсягом виконаних досліджень, повністю відповідає вимогам, що передбачені Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінам і доповненнями), і рекомендована до проведення публічного захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 21 Ветеринарна медицина за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина.

Рішення прийняте відкритим голосуванням:
за – 22
проти – 0
утримались – 0.

Голова засідання:
доктор ветеринарних наук, професор,
завідувач кафедри паразитології та
ветеринарно-санітарної експертизи
Полтавського державного
аграрного університету Віталій МЕЛЬНИЧУК

Секретар засідання:
доктор філософії, завідувач навчально-наукової
лабораторії кафедри паразитології та
ветеринарно-санітарної експертизи
Полтавського державного
аграрного університету Олександр ДОЛГІН

«08» січня 2026 р.